

Monumentnummer*: 515083

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 09 oktober 2000
Kadaster deel/nr 82985/38

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Leiden		Leiden		Zuid-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Steenshuur	4			2311 ET	Leiden		
Steenshuur	6			2311 ET	Leiden		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Leiden	D				1953		

Omschrijving**

Inleiding

LOGEGEBOUW 'La Vertu', daterend omstreeks 1872, met een oudere kern, en interieur van J. Neysingh uit 1950. In 1872 kochten de Leidse Vrijmetselaars twee zeventiende eeuwse panden, waar tot dan toe moutfabriek 'De Posthoorn' en azijnmakerij 'De Twee Sleutels' in gevestigd waren. De vrijmetselaars transformeerden de twee panden tot het logegebouw 'La Vertu' door de voorgevels te vervangen door een nieuwe Eclectische gevel. Van de mouterij resteren gewelven van de fundering. De loge bestond oorspronkelijk uit twee delen: de vergaderruimtes en het woonhuis van de beheerder. Inmiddels zijn de twee helften intern samengevoegd.

Het interieur uit 1872 is in de tweede wereldoorlog door de bezetter gesloopt. In 1950 is op de eerste verdieping een initiatiezaal ontworpen door de toenmalige gemeente-architect Jan Neysingh. Het bijzondere interieur van deze zaal is gaaf bewaard gebleven.

Het logegebouw is een beeldbepalend onderdeel van de zuidelijke gevelwand aan de Steenshuur, in het beschermd stadsgezicht.

Omschrijving

Het pand is over twee bouwlagen opgetrokken onder twee zadeldaken.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De voorgevel is hoog opgetrokken, waardoor de zadeldaken aan het zicht worden onttrokken. De speklagen en bogen van gele baksteen in de gevel van rode baksteen, zijn deels in reliëf aangebracht. De voorgevel telt vier vensterassen. Twee gemetselde lisenen markeren het einde van de gevel, tussen twee andere lisenen bevindt zich de middenpartij onder een fronton met pleisterwerk cassettes. De lisenen zijn op de hoogte van de speklagen ingesnoerd. De gevel is opgetrokken boven een hardstenen plint, heeft een geprofileerde waterlijst tussen de bouwlagen en wordt beëindigd door een gepleisterde kroonlijst met een overstekende houten gootlijst. Onder de kroonlijst een opgelegde rand siermetselwerk.

Op de begane grond van de middenpartij twee dubbele paneeldeuren onder rondboogvormige tweeruits bovenlichten en een gemetselde tandlijst. Tussen de deuren een bronzen plaquette met de inscriptie 'Loge La Vertu 19 october 1757'. Aan weerszijden van de deuren een kruisvenster met tweedelig rondboogvormig bovenlicht. Op de verdieping vierruits vensters met dubbele boogjes in schouderboogvormige bovenlichten. Alle vensters hebben gepleisterde waterdorpels. De onderrand van het fronton wordt onderbroken door een rond venster met daarin het vrijmetselaarsteken.

De achtergevel is gepleisterd met schijnvoegen. Interieur Van het interieur zijn onder meer een balkenlaag en de houten kapconstructies bewaard gebleven.

Heel bijzonder is de initiatiezaal op de eerste verdieping. In deze rechthoekige zaal uit de jaren vijftig van de twintigste eeuw onder meer de volgende elementen: een geblokte linoleumvloer, wandbetimmeringen en daarboven een gepleisterd spiegelgewelf zonder scherpe randen. Dubbele gecapitoneerde deur onder een balkon met houten zuilen, langs de wand ijzeren kolommetjes, travertin 'altaar', oorspronkelijke stoelen en grote ijzeren kandelaars.

Waardering

Het logegebouw van de Vrijmetselaars is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde als één van de weinig overgebleven logegebouwen in Nederland.

Het pand is tevens van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde wegens de Eclectische bouwstijl en de bijzondere initiatiezaal.

Stedebouwkundig gezien is de loge van betekenis vanwege de beeldbepalende situering aan de Steenschuur.

Hoofdcategorie

Sport, recreatie, vereniging en horeca

Bestuursgebouwen, rechtsgebouwen en overheidsgebouwen

Subcategorie

Vergadering en vereniging

Bestuursgebouw en onderdl

Functie

Logegebouw